

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 52404-06-18 מ' ואח' נ' מ'

בפני כבוד השופטת הילה גורביץ שינפלד

תובעים:

1. ז.מ. ת.ז. -----
 2. י.מ. ת.ז. ----- (אדם שמונה לו אפוטרופוס)
 באמצעות האפוטרופוס א.מ. ת.ז. -----
 ע"י ב"כ עוה"ד אורנה אלדר מזרחי

נגד

נתבעת:

ח.מ. ת.ז. XXXXXXXXX
 ע"י ב"כ עורך הדין גדעון יהושע

חקיקה שאוזכרה:

[חוק הירושה, תשכ"ה-1965: סע' 8ב](#)[תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984: סע' 148](#)[פקודת הראיות \[נוסח חדש\], תשל"א-1971: סע' 54](#)

מיני-רציו:

* בית המשפט לענייני משפחה קיבל את תביעת התובעים והורה, כי חשבון המנוחים-הורי התובעים, מהווה חלק ממסת נכסי עיזבונם. נפסק כי הזכויות בחשבון הבנק, שנפתח בתחילת שנות השבעים על ידי המנוחים, והתנהל על-ידי המנוחים משך כשלושה עשורים – שייך למנוחים בלבד, וצירוף הבעלים הנוספים, נעשה על-מנת לסייע למנוחים, אשר נזקקו לסיוע בשל גילם ומצבם הבריאותי שהתדרדר.

* חוזים – מתנה – חשבון בנק משותף

* ירושה – עיזבון – נכסי העיזבון

התובעים הגישו כנגד הנתבעת תביעה במסגרתה נתבקש בית המשפט לענייני משפחה להצהיר, כי חשבון המנוחים-הורי התובעים, מהווה חלק ממסת נכסי עיזבונם.

בית המשפט פסק כלהלן:

שותפות בחשבון בנק יוצרת שתי מערכות יחסים נפרדות – האחת כוללת את היחסים הפנימיים בין בעלי חשבון לבין עצמם, והאחרת נוגעת ליחסים המשפטיים הקיימים בין כל אחד מבעלי החשבון מהצד האחד לבין הבנק מהצד האחר. היחסים מן הסוג השני מתבססים על הסכמים שבין השותפים לבין עצמם,

המסדירים את חופש הפעולה של כל אחד מהשותפים בחשבון. לעתים רבות, הסכמים אלה כוללים סעיפים הנוגעים להרשאותיו של כל אחד מבעלי החשבון, לא רק כעניין שבשגרה אלא גם במקרה של מות אחד השותפים בחשבון. עם זאת, חשוב להדגיש כי על אף שמדובר בהסכמים עליהם חותמים השותפים על מנת להסדיר את הרשאותיהם ואת יחסיהם זה כלפי זה בכל הנוגע לפעילות בחשבון, לטפסים אלה תוקף משפטי רק בעניין היחסים שבין השותפים לבין הבנק, ולא בעניין אלה שבינם לבין עצמם.

כאשר צירוף הבעלים הנוסף נעשה לאחר פתיחת החשבון והכספים בחשבון הבנק הם כספי הבעלים המקורי בלבד, על הטוען כי צירוף הבעלים הנוספים נעשה לשם מתן מתנה לאלתר, מוטל נטל הוכחה כבד. לשם הוכחתו על הטוען למתנה לאלתר להוכיח שני תנאים – הראשון, כוונה לתת – כלומר גמירות דעת להעניק מתנה והשני, מהו עיתוי המתנה טרם הפטירה/לאלתר.

הנטל כבד עוד יותר מקום בו הבעלים הנוספים שצורפו הם צאצאי הבעלים המקורי שצורפו לחשבון הבנק של הוריהם הבאים בימים או בעת צירוף צד ג' אשר נוהג או נהג לסייע לניהול ענייניו של בעל החשבון המקורי שזקוק לסיוע שכזה.

במערכת היחסים בין המנוחים לבעלי החשבון הנוספים, צירוף הבנים כבעלים נוספים בחשבון הבנק, נעשה לשם נוחות המנוחים בלבד, על מנת לסייע להם בניהול ענייניהם ומשק ביתם ולא על מנת להעניק מתנה לאלתר או טרם הפטירה או בכלל.

פסק דין

תביעה להיקף עיזבון.

התבקש סעד הצהרתי המצהיר כי חשבון המנוחים-הורי התובעים, מהווה חלק ממסת נכסי עיזבונם.

הצדדים וטענותיהם:

1. התובעים הם שניים (2) מביין שבע (7) ילדי המנוחים ב.מ. ז"ל ת.ז. ----- וי.מ. ז"ל ת.ז. ----- והזוכים בכל עיזבון המנוחים על פי צווי קיום צוואה שניתנו אחר עיזבונם.

האב המנוח ב.מ. ז"ל הלך לעולמו ביום 27.12.2003 והאם המנוחה י.מ. הלכה לעולמה ביום 09.05.2010 (לעיל ולהלן: "המנוחים").

2. עבור תובע 2 מונה אפוטרופוס מאז 12.12.2010 מר א.מ., גם הוא בן המנוחים.

3. הנתבעת היא אלמנתו והיורשת הבלעדית של עיזבון המנוח ד.מ. ז"ל ת.ז. -----, שהלך לעולמו ביום -----. גם הוא בן המנוחים, אחי התובעים.

4. בכתב התביעה נטען כי בשנת 1972 או סמוך לכך פתחו המנוחים חשבון בבנק "דיסקונט" סניף "בית הקרנות", חיפה שמספרו ----- (להלן: "חשבון הבנק"). עוד נטען כי בשנת

2000 לערך לאחר שהתדרדר מצבם הבריאותי של המנוחים והם נזקקו לעזרה בניהול ענייניהם, צורפו שניים מבין ילדי המנוחים, מר ד.מ. ז"ל ומר א.מ. (כיום האפוטרופוס עבור תובע 2) כבעלים נוספים בחשבון הבנק. נטען כי הציורף נעשה מכוח דיני שליחות גרידא – מר ד.מ. ז"ל צורף בשל היותו האח הבכור וא.מ. בשל היותו בקיא בניהול כספים. נטען גם כי בפועל לאחר הציורף, רק א.מ. בלבד סייע בניהול הכספים עבור ההורים המנוחים ומר ד.מ. ז"ל לא ביצע כל פעולה בחשבון הבנק. התובעים טענו כי מאחר וציורף העלים היה מכוח דיני השליחות בלבד, הם פנו ביום 02.05.2018 בבקשה לקבל את הכספים שבחשבון מכוח צווי קיום הצוואה בהיותם הזוכים במלוא העיזבון. נטען כי במענה לדרישה נמסר להם מהבנק כי יש צורך בהסכמת עזבון המנוח ד.מ. ז"ל על-מנת לבצע החלוקה. עוד נטען כי א.מ. פנה לנתבעת אשר סירבה לתת הסכמתה ודרשה רבע מהזכויות בחשבון הבנק.

התובעים טענו כי הכספים בחשבון הופקדו רק על ידי המנוחים ולא נעשו פעולות משמעותיות על ידי ד.מ. ז"ל או א.מ., כי הציורף נעשה מטעמי נוחות בלבד - ולא מתוך רצון להעניק מתנה. על כן, בית המשפט התבקש להורות כי מלוא הכספים המופקדים בחשבון שייכים לעיזבון המנוחים ולהורות לבנק על חלוקת הכספים לתובעים.

5. בכתב ההגנה נטען כי המנוחים העניקו ל.ד.מ. ז"ל ולא.מ. ז"ל מתנה, מחצית לכל בן – ובכללם ניירות ערך וחסכוניות. נטען כי ברקע, צוואת המנוחים שנערכה כשנתיים קודם לכן, אשר על פיה הזוכים במלוא עיזבונם הם התובעים. נטען כי המתנה מאזנת בין התובעים ובין ד.מ. ז"ל וא.מ.: התובעים זכאים לרשת את ההורים לאחר לכתם ואילו ד.מ. ז"ל וא.מ. מקבלים מתנה בעוד המנוחים בחיים. נטען כי מתן המתנה נועד למנוע הכללת חשבון הבנק בין נכסי עזבון המנוחים. עוד נטען כי ממועד המתנה בשנת 2000 ועד מות המנוחים, לא ביצעו המנוחים פעולה כלשהי בחשבון הבנק וכל פעולה שבוצעה בחשבון בוצעה על-ידי א.מ. בלבד, כחשבון אשר שייך לו ולד.מ. ז"ל.

בהמשך נטען כי לא.מ. ולד.מ. ז"ל עסק משותף ל-----, ולאחר פטירתו של ד.מ. ז"ל פרצו חילוקי דעות בין יורשי ד.מ. ז"ל ובין א.מ., בין היתר בגין כספים שמשך א.מ. שלא כדין מחשבון העסק המשותף ללא ידיעתו של ד.מ. ז"ל. נטען כי התביעה לסעד הצהרתי – הוגשה לאחר שחלפו למעלה מ-8 שנים מאז פטירת המנוחה בשל חילוקי דעות אלו. עוד נטען כי א.מ. הוא "הרוח החיה בניהול התביעה הנדונה". בית המשפט התבקש לדחות את התביעה ולחייב התובעים בהוצאות משפט ובשכר טרחת עורך-דין.

6. מטעם "בנק דיסקונט", אשר צורף תחילה להליך כמשיב פורמלי (ונמחק על פי החלטתי מיום 09.09.2018), נכתב בחשבון הבנק זכויות כדלקמן:
 חשבון עו"ש ----- ובו יתרת חובה על-סך 1,601 ₪;
 פיקדון ני"ע ----- ובו יתרת זכות משוערכת על-סך 421,454 ₪;
 חשבון מט"ח ----- ובו יתרת זכות משוערכת על-סך 61,385 ₪.
 עוד נכתב נרשם בחשבון הבנק נרשם עיקול על זכויות ד.מ. ז"ל לטובת עיריית ---.
7. הצדדים הגישו תצהירי עדות ראשית. מטעם התובעים הוגשו תצהירי התובעת (ת/2), תצהיר מר א.מ. (ת/3) ותצהיר גב' ש.מ. (ת/1).
 מטעם הנתבעת הוגש תצהירה (נ/1).
- נוסף על כך לבקשת הצדדים ובהסכמתם, ניתן צו עיון במסמכי חשבון הבנק לתקופה שמיום 01.01.2000 עד ליום 09.05.2010.

דיון והכרעה:

8. לאחר שבחנתי ושקלתי עמדות הצדדים, מצאתי לקבל התביעה במלואה ולקבוע כי במערכת היחסים ביים המנוחים לבעלי החשבון הנוספים, צירוף הבנים כבעלים נוספים בחשבון הבנק, נעשה לשם נוחות המנוחים בלבד, על מנת לסייע להם בניהול ענייניהם ומשק ביתם ולא על מנת להעניק מתנה לאלתר או טרם הפטירה או בכלל.

התשתית המשפטית:

9. בבע"מ 4739/15 פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו] מיום 30.12.2015:

"שותפות בחשבון בנק יוצרת שתי מערכות יחסים נפרדות – האחת כוללת את היחסים הפנימיים בין בעלי חשבון לבין עצמם, והאחרת נוגעת ליחסים המשפטיים הקיימים בין כל אחד מבעלי החשבון מהצד האחד לבין הבנק מהצד האחר. היחסים מן הסוג השני מתבססים על הסכמים שבין השותפים לבין עצמם, המסדירים את חופש הפעולה של כל אחד מהשותפים בחשבון. לעתים רבות, הסכמים אלה כוללים סעיפים הנוגעים להרשאותיו של כל אחד מבעלי החשבון, לא רק כעניין שבשגרה אלא גם במקרה של מות אחד השותפים בחשבון. עם זאת, חשוב להדגיש כי על אף שמדובר בהסכמים עליהם חותמים השותפים על מנת להסדיר את הרשאותיהם ואת יחסיהם זה כלפי זה בכל הנוגע לפעילות בחשבון, לטפסים אלה תוקף משפטי רק בעניין היחסים שבין השותפים לבין הבנק, ולא בעניין אלה שבינם לבין עצמם". ראו סעיף 6 לפסה"ד מפי כבוד השופט הנדל.

עוד נפסק בסעיף 8 לפסה"ד הנ"ל, כי כאשר צירוף הבעלים הנוסף נעשה לאחר פתיחת החשבון והכספים בחשבון הבנק הם כספי הבעלים המקורי בלבד, על הטוען כי צירוף הבעלים הנוספים נעשה לשם מתן מתנה לאלתר, מוטל נטל הוכחה כבד. לשם הוכחתו על הטוען למתנה לאלתר להוכיח שני תנאים – הראשון, כוונה לתת - כלומר גמירות דעת להעניק מתנה והשני, מהו עיתוי המתנה טרם הפטירה/לאלתר (שהרי מתנה שנועדה להקניה לאחר המוות, בטלה בהתאם [לסעיף 8ב לחוק הירושה](#), תשכ"ה-1965).

הנטל כבד עוד יותר מקום בו הבעלים הנוספים שצורפו הם צאצאי הבעלים המקורי שצורפו לחשבון הבנק של הוריהם הבאים בימים או בעת צירוף צד ג' אשר נוהג או נהג לסייע לניהול ענייניו של בעל החשבון המקורי שזקוק לסיוע שכזה.

10. ראו גם ד"ר ריקרדו בן אוליאל בספרו "דיני בנקאות" עמ' 180 כי:

"... פתיחת חשבון בנק משותף היא לבדה אינה מוכיחה דבר בעניין מטרתם של בעלי החשבון בעת כריתת החוזה. פתיחת חשבון משותף היא דרך לניהול משותף של כספים ואינה מצביעה לא על שותפות קניינית בכספים ולא על מטרה אחרת..."

התשתית העובדתית:

11. מהראיות שהוגשו הוכח כי לאחר צירוף הבעלים הנוספים, ד.מ. ז"ל וא.מ., בוצעו הפעולות בחשבון על ידי א.מ. (נותר ספק כי אם המנוחה עצמה ביצעה פעולות לאחר פטירת המנוח).

12. למעשה בנקודה זו לא הייתה מחלוקת בין הצדדים למן תחילת ההליכים. ראו פרוטוקול מיום 28.1.2019 בעמוד 1 שורה 26 שם נאמר מפי ב"כ הנתבעת "הבן ד.מ. בכלל לא טיפל בחשבון". ראו [תקנה 148 לתקנות סדר הדין האזרחי](#) התשמ"ד-198, המורה כי "עדותו והודעתו של בעל דין שנרשמו בקדם-משפט והחלטות השופט בקדם-משפט דינן כדין עדות, הודעה והחלטה במשפט".

ראו גם סעיף 6 לתצהיר הנתבעת נ/1 שם הצהירה כי "כל הפעולות בחשבון הבנק בוצעו אך ורק ע"י הבן/האח א.מ.". ובחקירתה הנגדית בעמוד 20 שורות 24-35 שבה מספר פעמים והעידה הנתבעת כי רק א.מ. ביצע פעולות בחשבון.

13. עצם העובדה כי מי שביצע את הפעולות בחשבון היה א.מ. תומך גם בטענה כי הבעלים הנוספים שצורפו לא ראו בחשבון הבנק ובזכויות שבחשבון הבנק, כנסם שבבעלותם/שניתן להם במתנה.

14. כאמור, הנתבעת עצמה טענה כי מאז צירופם של א.מ. וד.מ. ז"ל לחשבון, ד.מ. ז"ל לא השתמש בחשבון לא ביצע בחשבון הבנק כל פעולה – ולמעשה לא נהג בחשבון כמנהג מתנה, לא משך כספים מהחשבון או הפקיד כספים אל החשבון.

כאשר נשאלה על כך הנתבעת בחקירתה הנגדית, השיבה כי היא לא הייתה זקוקה לכסף. הנתבעת לא נתנה הסבר מדוע ד.מ. ז"ל לא פעל בחשבון. ראו עמוד 19 שורות 11-17. בהמשך כאשר נשאלה על כך שוב, מאחר ונדרשה תשובה בהתייחס לאומד דעתו של ד.מ. ז"ל, נתנה בשנית את אותה התשובה. ראו עמוד 19 שורות 18-23. כך שבפועל השאלה נותרה ללא מענה והתשובה המסתברת מהנסיבות היא שד.מ. ז"ל לא ראה בחשבון הבנק של המנוחים – כחשבון שבבעלותו.

15. בהקשר זה אציין, כי מהעדויות והראיות שהוגשו עלה כי א.מ. ניהל את חשבון הבנק עבור המנוחים ולשימושם בעת שהמנוחים, בשל מצבם הבריאותי לא יכלו לנהל ענייניהם. עובדות אלו תומכות בטענה כי צירוף בעלים נוספים נעשה לשם נוחות המנוחים ולא לשם העברת קניין.

ראו גם כי הנתבעת העידה כי למיטב ידיעתה, ד.מ. ז"ל לא דיווח על חשבון הבנק כחשבונו בדיווחים לרשויות המס. עדותה בעמוד 20 שורות 28-30.

16. אשר להתנהלות הכלכלית בבית המנוחים הצהירה גב' ש.ר., אשר עבדה כמטפלת/עובדת משק בית של המנוחים תקופה של שנתיים, מתחילת שנת 2003 בסעיף 14 לתצהירה ת/1:

”א.מ. היה זה ששילם לי את שכרי, דאג להוציא כסף ולהביא להורים לצרכים שוטפים, טיפל בתשלום החשבונות, דאג לערוך קניות מדי שבוע של בשרים, פירות ירקות וכד”.

בחקירתה הנגדית, כאשר נשאלה על ההתנהלות הכלכלית בבית המנוחים והצהרתה בסעיף 14 לתצהירה ת/1 העידה גב' ש.ר.:

- ש" בתצהיר שלך בסעיף 14 את אומרת שא.מ. נתן כסף להורים.
 כמה כסף היה מביא כסף כל פעם?
 ת. לא יכולה להגיד לך. כל מה שרציתי וביקשתי אמרו לי
 ללכת לא.מ., א.מ. היה הולך ומביא כסף.
 ש. ראית שהוא נתן להם כסף?
 ת. בוודאי.
 ש. כמה?
 ת. לא יודעת, לא חיטטתי לאימא בכיס. הוא הביא מעטפה עם
 כסף והביא לאימא. מזה היה שוטף לכל מה שצריך.
 ש. כמה כסף כל פעם היה?
 ת. לא יכולה לענות לך דבר כזה. סכום די מכובד אני יודעת,
 בזה התנהל הכל
 ש. מה זה "הכל"?
 ת. ...ואם באמצע החודש היה חסר, היו אומרים 'תפני לא.מ.'
 וצ'יק צ'ק היה מופיע. אבל לא יודעת כמה כסף היה מביא"
 (ר' עמוד 5 שורות 1-10).

אשר למצבם הבריאותי, הפיזי והרגשי של המנוחים, הצהירה גב' ש.ר. בתצהירה (ת/1) כי בעת שהחלה בעבודתה היה מצבם הרפואי של שני המנוחים קשה מאוד. המנוח סבל מבעיות נשימה שחייבו חיבור לבלוני חמצן וגם ביקור של רופא 3 פעמים בשבוע בבית, לשם ניקוז נוזלים מהריאות והגוף ועל כן יצא מהבית רק לעיתים רחוקות. אשר לאם הצהירה כי מאחר שהאם אירוע מוחי תפקודה הפיזי היה ירוד ומצבה הנפשי קשה. ראו סעיפים 9-10 לתצהירה ת/1.

עוד הצהירה גב' ש.ר. כי "היחידים שהגיעו באופן קבוע לבקר ולטפל בהוריהם היו ז.מ. וא.מ.". ראו סעיף 11 לתצהירה ת/1.

17. עדות של גב' ש.ר. מתיישבת עם הטענה כי א.מ. הוא זה אשר ביצע את הפעולות בחשבון הבנק וגם עם הטענה כי א.מ. סייע למנוחים בניהול עניינים הכלכליים ובכלל מאחר והיו זקוקים לסיוע.

משמעות הדבר כי עדותה תומכת גם בטענת התובעים כי צירוף בעלים נוספים לחשבון, נעשה לשם נוחות ועל מנת שיתאפשר לבעלים שצורפו לסייע למנוחים שהיו זקוקים לסיוע.

18. למעשה טענות הנתבעת בכתב הגנתה מבוססות על עדות שמועה בלבד. ראו כי בסעיף 4 לתצהירה נ/1 הצהירה הנתבעת כי:

“בשנותיו האחרונות לחייו של בעלי המנוח הבנתי ממנו שכאות הוקרה לתמיכה בכלכלת המשפחה ובהורים המנוחים, החליטו ההורים ליתן במתנה מחצית מחשבונם בבנק דיסקונט...לבן/האח א.מ. ואת המחצית השנייה לבעלי המנוח”.

המדובר בעדות שמועה כללית, לא מפורטת וסתמית. הנתבעת לא פירטה, מדוע התנהלה השיחה הלכאורית הזו, את ההקשר של השיחה, את המועד, את הנוכחים ועוד. בהמשך בסעיף 5 לתצהירה נ/1 מצהירה הנתבעת כי:

“אילו ההורים המנוחים לא חפצו ליתן את הכספים בחשבון הבנק כמתנה ל-2 בניהם...לא היה מקום לצירופם של הבנים...”.

אמירה זו מבוססת על הערכה והשערה של הנתבעת - 'אילו', ועל כן אין לה כל משקל. כך גם הצהרתה בסעיף 9 לתצהירה נ/1 כי:

“אילו ההורים המנוחים היו מעוניינים כי יפעל בחשבון מורשה חתימה, היו מסתפקים במינוי של הבן א.מ. משרחי כמורשה חתימה, אך ההורים המנוחים צירפו כשותפים לחשבון הבנק...על מנת להעניק להם כמתנה את חשבון הבנק והראייה לכך הינה העובדה שהבן ד.מ. ז"ל לא פעל במשך כל השנים בחשבון הבנק”.

19. גם בעדותה אישרה הנתבעת כי טענותיה מבוססות על הערכה והשערה בלבד. ראו עמוד החל משורה 30 (ההדגשה שלי):

ש. את טוענת בתצהירך שהייתה כוונה של ההורים המנוחים לתת את החשבון במתנה לד.מ. ז"ל ולא.מ.. מתי התכוונו לתת להם את המתנה?
 ת. ברגע שהם החליטו לרשום צוואה. הם רשמו את הצוואה בדיוק איך שהם רצו, והייתה להם מטרה: הבית איך שהוא נשאר לי.מ. וי.מ. שנתיים לאחר מכן הם צירפו את ד.מ. וא.מ. כמתנה בצורה ברורה ביותר.
 ש. שאלתי מתי?
 ת. כשהם צירפו אותם לחשבון.
 ש. אז הם התכוונו לתת להם את החשבון במתנה בשנת 2000, ובאיזה חשבון הם התכוונו להתנהל?
 ת. היו להם מספר חשבונות, גם בבנק "הפועלים". זה ממה שנאמר לי”.

וגם בעדותה בעמוד 19 שורות 18-23.

20. לא זו אף זו אלא, שבמהלך חקירתה שינתה הנתבעת את גרסתה אשר לתוכן המתנה.

בכתב הגנתה טענה התובעת כי צירוף הבעלים הנוספים נעשה על מנת להעניק מתנה לאלתר. הנתבעת לא ערכה הבחנה בין הזכויות שבחשבון הבנק או הכספים שהופקדו אליו.

גרסה זו השתנתה, לאחר שבחקירתה עומתה הנתבעת עם העובדה כי בפועל לחשבון הבנק הופקדו כספי הפנסיה של המנוחים וקצבת הנכות של תובע 2 והמנוחים ותובע 2. כספים להם נזקקו המנוחים ותובע 2 ביומיום, למחייה שוטפת ולצרכיהם וגם עשו בהם שימוש. במענה לכך, השיבה הנתבעת בחקירתה כי המתנה כללה רק את החסכונות שהיו בחשבון הבנק. בלבד. וכך נאמרו הדברים בחקירתה הנגדית של הנתבעת בעמוד 18 שורות 9-21:

- ”ש. זה לא סיפור פה. את טוענת שבשנת 2000 התכוונו להעניק במתנה את החשבון. כשאת אומרת שבשנת 2000 התכוונו לתת את החשבון במתנה, הם התכוונו לתת במתנה את כל הפנסיות וקצבאות הבט”ל שהם קיבלו 10 שנים אחר-כך?
 ת. לא, את הפנסיה נכנסה לחשבון למטרת מחיה שוטפת. בזה הם משתמשים ובזה הם חיים.
 ש. את אומרת שבשנת 2000 הם נתנו את החשבון מתנה לא.מ. וד.מ. ז”ל. אם נותנים מתנה, ממשיכים להשתמש בה?
 ת. יש שם פנסיה שנכנסה למטרת מחיה וכלכלה. החסכונות שהיו שם – נועדו למתנה.
 ש. אז הם סברו לתת חלק מהחשבון במתנה?
 ת. הם התכוונו לתת את החשבון במתנה, כאשר הפנסיה נועדה למטרת מחיה שוטפת. מדי חודש, הם היו מקבלים את הפנסיה כאשר זה היה מיועד למחיה שוטפת ומדי חודש הם הוציאו את הכסף הזה ונשאר רק החיסכון, שם חסכו את הכסף שלהם.
 ש. אז הם התכוונו לתת את כספי החיסכון במתנה?
 ת. כן. ”

הבנק. בלבד. וכך נאמרו הדברים בחקירתה הנגדית של הנתבעת בעמוד 18 שורות 9-21:

לגרסה זו, כי המתנה כללה את החסכונות שהיו בחשבון הבנק, אין רמז בטענות הנתבעת בכתב ההגנה או בתצהירה נ/1 והרושם היה כי עדותה בחקירתה פתלתלה ומתחמקת. ראו גם עדותה בחקירתה הנגדית בעמוד 20 שורות 5-10:

- ”ש. אני אומרת לך שלחשבון הרלוונטי נכנסה קצבת הביטוח הלאומי של י.מ.
 ת. זה לא היה חוקי לעשות את זה. הוא נכנס, כן.
 ש. גם את זה ההורים המנוחים התכוונו לתת לד.מ. במתנה?
 ת. ממש לא.
 ש. אז כספי הביטוח הלאומי הם התכוונו לתת לד.מ. במתנה?

ת. רק לכלכלה המשותפת. גם את כספי הפנסיה".

21. אכן, לא יעלה על הדעת שהמנוחים לא התכוונו לתת במתנה את קצבאות הפנסיה והביטוח לאומי שלהם, ודאי גם לא יעלה על הדעת כי המנוחים העניקו במתנה את כספי קצבאות הביטוח לאומי של התובע 2. גם לנתבעת הדברים היו ברורים ועל כן שינתה גרסתה.

דע עקא, שהנתבעת לא נתנה כל הסבר מדוע, בערוב ימיהם כאשר בריאותם כל כך רופפת ויש סיכוי כי יזדקקו לחסכונוותיהם לצרכי טיפול/הבראה/בריאות/סיוע – יעניקו המנוחים את חסכונוותיהם לשניים מבין 7 ילדיהם.

העדרו של הסביר מניח את הדעת תומך בגרסת התובעים. ועל כן, בדין נשאלה על כך הנתבעת ידי ב"כ התובעים בחקירתה. תשובתה "כי הם רצו לתת לו. הוא עזר ותמך, עשה ותמך. הם רצו לתת ל-4 אחים: שני האחים שצריכים עזרה ושני האחים שהתבטסו כלכלית. ד.מ. שתמך" לא נתמכה בראיות וכאמור מבוססת על השערת הנתבעת בלבד.

22. עולה כי הנתבעת לא הוכיחה שמי מהאחים ד.מ. ז"ל או א.מ., ראו בחשבון בנק חשבון בבעלותם. הם לא נהגו בו מנהג בעלים ובפועל חשבון הבנק שימש את המנוחים בלבד עד אחרית ימיהם, והכספים שהופקדו בו היו כספים של המנוחים בלבד.

23. בתמ"ש (קריות) 18659-12-08 עיזבון המנוח פלוני ז"ל נ' אלמוני, [פורסם בנבו] מיום 17.8.2011 מפי השופטת מאיה לוי, נפסק כי:

"במצב של העדר אלמנטים של שותפות, יש להטיל את נטל ההוכחה על הטוען לשותפות וכן להניח חזקה כי החשבון נפתח לצורך נוחיותו של המפקיד. הרי לא תמיד כל השותפים מכניסים כספים לחשבון המשותף. לעיתים נקבעת התנהלות מעין זו, שכן החשבון נפתח מלכתחילה לצורך ניהולו ע"י השותף הנוסף, לטובת בעל הכספים: "...נסיבות שונות, ובניהם הרצון לגלות אמון מיוחד כלפי השותף, משפיעות על בעל הכסף לפתוח חשבון משותף מסוג זה... במצב כזה, היחס הנוטר בין השותפים לחשבון הוא יחס של שליחות בהיות בעל הכסף השולח וזאת תוך כדי הסכם מכללא כי הכספים ממשיכים להיות בבעלותו של השולח..." ראו פרופ' אוריאל, דיני בנקאות, עמ' 182.

24. האמירה כי יש להטיל את הנטל על הטוען למתנה בנסיבות כפי הנסיבות כאן, מקובלת עלי. ובמקרה כאן, הנתבעת לא עמדה בנטל. הנתבעת לא הציגה ראיות לתמיכה בטענתה כי צירוף ד.מ. ז"ל וא.מ., כבעלים נוספים, נעשה לשם הענקת מתנה לאלתר.

25. ובהתייחס לעדות הנתבעת עצמה, מעבר לכך שהמדובר בעדות שמיעה, כללית וסתמית, יש להפנות לסעיף 54 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 המורה כי לא ניתן לפסוק בהסתמך רק על עדות יחידה של בעל דין, ללא סיוע - אלא במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו. במקרה כאן אין מתקיימים טעמים מיוחדים וכמפורט לעיל הראיות מצביעות על דחיית טענות הנתבעת.

26. לסיכום, הדעת נותנת כי הזכויות בחשבון הבנק, שנפתח בתחילת שנות השבעים על ידי המנוחים, והתנהל על-ידי המנוחים משך כשלושה עשורים – שייך למנוחים בלבד, וצירוף הבעלים הנוספים בשנת 2000, נעשה על-מנת לסייע למנוחים, אשר נזקקו לסיוע בשל גילם ומצבם הבריאותי שהתדרדר. אשר לכך שד.מ. לא פעל בחשבון, הגיונית בעיני גם הטענה כי צירפו של ד.מ. ז"ל, נעשתה מטעמים שבמשפחה, היותו הבן הבכור.

27. נפסק, יתרות הכספים/הפקדונות/ני"ע/זכויות מכל מן וסוג שהוא שהיו המצויים בחשבון בנק "דיסקונט" שמספרו ----- בעת פטירת מי מהמנוחים, שייכים במלואם למסת נכסי עיזבון המנוחים ב.מ. ז"ל ת.ז. ----- וי.מ. ז"ל ת.ז. -----.

על-מנת שלא לחשוף פסק הדין בפני צדדי ג', ב"כ התובעים רשאית להגיש צו פורמלי המפנה למוסד הבנקאי הרלוונטי - לחתימתי.
הנתבעת תשלם לתובעים את האגרה ששולמה על ידם לפי קבלה, הוצאות משפט בסך של 5,500 ₪ ושכר טרחת עו"ד כולל מע"מ בסך של 25,000 ₪.

מותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים ותיקוני הגהה.

המזכירות תמציא לב"כ הצדדים ותסגור ההליך.

ניתן היום, י"ד ניסן תש"פ, 08 אפריל 2020, בהעדר הצדדים.

הילה גורביץ שינפלד 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

הילה גורביץ שינפלד, שופטת

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, תיקוקה ועוד באתר נבו – הקש כאן